
Výstava Zničené kostely severních Čech 1945–1989

Výstava Zničené kostely severních Čech 1945–1989

7. 12. 2011, autor: FF UK, rubrika: i-Forum informuje

Sdružení pro obnovu památek Ústěcka ve spolupráci s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy, Národním památkovým ústavem, Národní knihovnou, litoměřickým biskupstvím a dalšími partnery připravilo výstavu Zničené kostely severních Čech 1945–1989. Výstava je prvním výstupem širšího projektu mapování a prezentace procesu chátrání a likvidace sakrálních památek severních Čech, a to jak kostelů, tak i kaplí a synagog.

Iniciátor výstavy a celého projektu Tomáš Hlaváček řekl: „Na počátku tohoto projektu stála snaha našeho sdružení o zmapování a obnovu drobných sakrálních památek v krajině. Při obnově božích muk v obcích, ve kterých v nedávné minulosti komunistický režim nechal zbořit řadu kostelů, se ukázala nutnost zmapovat toto doposud bílé místo naší nedávné historie a výstavou připomenout zlovůli komunistického režimu. Zatímco boží muka dokážeme ve většině vrátit do původní podoby, u kostelů, které byly cíleně komunisty zbořeny, nám nezbývá, než alespoň připomenout jejich osud a bývalou krásu.“

Územně je projekt vymezen bývalým územím Severočeského kraje (plus okres Semily), což dnes představuje území Libereckého a Ústeckého kraje, časově pak léty 1945–1989. V kontextu celé České republiky se jedná o zcela výjimečné území, které zahrnuje celou polovinu zničených památek z celkového republikového počtu. Hovoříme přitom o více než pěti stech zmizelých památkách. Výstava zahrnuje několik tematických celků, v rámci kterých jsou ukázány konkrétní osudy zničených kostelů. Témata jsou: 1) otázka hraničního pásma, 2) vojenský prostor Ralsko, 3) údolní nádrže Nechanice a Přísečnice, 4) Severočeská hnědouhelná pánev, 5) likvidace kostelů tzv. verneřické plošiny, 6) institucionální ničení před rokem 1989 a role církevních tajemníků. S každým problémem (krom posledního) se pojí zároveň i zánik celých obcí a problematika je zasazena do širšího kontextu.

Kurátor výstavy Michal Stehlík upozornil na málo známou skutečnost: „Komunistický režim a jeho negativní dopady zjednodušíme často na hrůzy padesátých let, v případě ničení kostelů se však dostáváme do období sedmdesátých a osmdesátých let, kdy mizí většinu těchto památek. Je to historie, která je nám stále poměrně blízko.“ Výstava vůbec poprvé přináší řadu fotografií, archivních dokumentů a v rámci výstavy je připraven i sestřih dobových dokumentárních filmů, které ukazují proces ničení. Na třiceti panelech se odvíjí osudy několika desítek vybraných kostelů, které ilustrují osudy více než pěti stovek zničených staveb. Součástí výstavy je i katalog.

Výstava se koná od 9. 12. 2011 do 21. 1. 2012 v prostorách Galerie Klementinum.